

סיכום פעילות הפורום לשנת הלימודים תשע"ט

שם הפורום: ראשי תוכניות M.Teach

מרכזת: ד"ר צפי טימור / סמינר הקיבוצים-המכללה לחינוך, לטכנולוגיה ולאמנויות

מבוא

פורום ראשי תוכניות "מוסמך בהוראה (M.Teach)" במכללות לחינוך פועל במסגרת מכון מופ"ת מאז שנת תשע"ו באדיבותו של המכון. התוכנית "מוסמך בהוראה" משלבת לימודי הכשרה להוראה (תעודת הוראה) עם לימודים לקראת תואר שני בהוראה, ובכך שואפת לקדם את מקצוע ההוראה כפרופסיה. בתוכניות אחרות של תואר שני הסטודנטים הם מורים בפועל, ואילו הסטודנטים בתוכנית "מוסמך בהוראה" לומדים לתואר שני בהוראה עם הרחבה בלימודי החינוך והפדגוגיה, ובד בבד לומדים לקראת תעודת הוראה בתחום הדעת שלהם (ההתמחות). צוות החשיבה של התוכנית עוסק בסוגיות הייחודיות לשילוב שבין תואר שני לתעודת הוראה, ולהטרוגניות (בהתמחויות) של אוכלוסיית הסטודנטים. ראשי התוכניות ברחבי הארץ מתמודדים עם סוגיות דומות, והפורום מאפשר להם למידת עמיתים, הפריה הדדית ושיתוף.

מטרות הפורום

1. לשמש במה לשיתוף ולדיון מקצועי בסוגיות ובהתלבטויות המשותפות לתכנים האקדמיים של התוכניות "מוסמך בהוראה" במכללות.
2. לשמש במה לשיתוף, לליבון ולדיון מקצועי בסוגיות ובהתלבטויות המשותפות לניהול האקדמי של תוכניות "מוסמך בהוראה" במכללות.
3. ליצור קבוצת תמיכה מקצועית ומפרה.
4. לאפשר שיתוף ברעיונות לפיתוח עתידי של התוכנית.
5. ליצור יחסי גומלין עם גורמי ההכשרה להוראה במשרד החינוך.

תוכנית כללית של הפורום לשנת הלימודים תש"פ

מאחר שלאחר שתי קדנציות אני מסיימת את תפקידי בראשות התוכנית, וכתוצאה מכך גם את ריכוז הפורום, טרם גובשה תוכנית להמשך.

סיכום פעילות לשנת הלימודים תשע"ט

יעדים שהוצבו לשנת הלימודים תשע"ט

זו השנה השלישית לקיומו של הפורום, אולם רשימת הנושאים המשותפים ארוכה וטרם מוצתה. המטרה המרכזית נשארה בעינה: לתת במה לשיתוף, לדיון ולסיעור מוחין בנושאים המשותפים לכל משתתפי הפורום וייחודיים לתוכנית "מוסמך בהוראה".

בשנת תשע"ט ביקשנו לדון בשני נושאים חדשים: ההתנהלות של תוכניות "מוסמך בהוראה" מול תוכניות "מוסמך בהוראה המקצוע" במכללות שהן קיימות בהן; לדון בנושא מסלול התיזה במכללות שהגישו, ולהמשיך לדון בכל הנושאים השוטפים של ניהול התוכנית המפורטים במטרות.

סיכום פעילות

- הפורום ביטא את דאגתו לנוכח הקושי בגיוס סטודנטים לתוכנית מסיבות שונות, ולאור הדיפרנציאציה באפשרויות ההוראה במתמטיקה ובביולוגיה; ברוב התוכניות (פרט לסמינר הקיבוצים) ההרשמה נשענה עד כה על עתודה של משלימים בכל הדיסציפלינות (ל-26 ש"ש) טרם קבלתם לתוכנית.
- לאור כל אלה, חברי הפורום יזמו פנייה לקיים מפגש חשיבה עם נציג בכיר של משרד החינוך.
- הפורום דן באיזון שבין רכיבי התואר השני בתוכנית לבין רכיבי תעודת ההוראה, כלומר – בין העיוני למעשי. הדיון נסב סביב בוגר התוכנית הרצוי – חוקר או מורה? הוסכם שהמתח נובע בעיקר מרצונם של הסטודנטים המגיעים מתחומי עיסוק קודמים לקבל כמה שיותר פרקטיקות במסגרת התואר. חברי הפורום העלו מודלים שונים לדרך ההתמודדות שלהם עם המתח המובנה בין שני החלקים, תוך שמירה על הרמה האקדמית בתוכנית של תואר שני והקניית כלים פדגוגיים מיטביים. החברים הסכימו ביניהם שהדרך לעשות זאת היא ליצור תיאום ציפיות ברור מול הסטודנטים, ולדאוג שגם הקורסים העיוניים יהיו מכווני שדה ורלוונטיים במידת האפשר לעבודת ההוראה (בדוגמאות מהשדה המנותחות בקורסים העיוניים, או בחיבור בין קורס עיוני למעשי).
- דיון במסמך של משרד החינוך העוסק בזכאות לקבלת רישיון הוראה בביולוגיה, וכל סוגיית ההשלמות הנדרשות בהתמחות ביולוגיה על פי חוזר המנכ"ל מיום 6.18. כרגע עובדים על כתיבת מכתב משותף לפורום נשיאי המכללות.
- דיון במודלים של עבודות גמר ובקשר שלהן לסמינריונים.
- סוגיית התיזה בתוכנית.
- המתח המובנה בין החלקים המעשיים והעיוניים (תואר שני ותעודת הוראה)
- ממשקים עם תוכניות אחרות של תואר שני במכללה.
- שילוב קורסים מקוונים בתוכנית.
- הפסקת לימודים למי שאינו עומד בדרישות ההדרכה.
- דיון בממשקים עם מחלקות אחרות במכללות: ברוב המוסדות קיימים ממשקים עם תוכניות הסבה ותוכניות של תואר שני, במקרים שמדובר בקורסים בעלי נושאים דומים.
- מבחן מסיל"ה: התקיים דיון בדבר הרלוונטיות של המבחן לתוכניות M.Teach. הייתה הסכמה שהמבחן אינו רלוונטי לתוכנית זו.
- מודלים של עבודות גמר/סיכום: הוצגו המודלים במכללות שבהן קיימים עבודות גמר או סיכום, ונערכה של השוואה של התשלום למנחים ולקוראים החיצוניים.
- נעשתה קריאה משותפת במסמך רישיון ההוראה לביולוגיה כדי להבהיר את הטעון הבהרה.

בסימן אישי

הקמת הפורום המיוחד הזה וריכוזו במשך ארבע שנים גרמו לי לתחושת סיפוק רבה. הדיונים היו פוריים ומלמדים, הנוכחות הייתה כמעט תמיד מלאה, בשל התרומה של המפגשים לכל אחד מהמשתתפים והאחריות הגדולה שכולנו חשים לקדם את התוכנית. אך החשוב מכול – נוצרה אווירה של קרבה ושיתוף אמיתי בין המכללות, והיא התקיימה לא רק בזמן המפגשים אלא גם בדרכים שיתופיות אחרות מחוצה להם. אני מאחלת הצלחה רבה בהמשך לכל משתתפי הפורום, ולאביבה שתוביל אותו.